

Nejedna rodina: Letem světem... Velkou nocí

TVOŘIVÉ EDUKAČNÍ LISTY K VÝSTAVĚ NEJEDNA RODINA: JIROUSOVI, PADRTOVI, SÁGLOVI
ILUSTRACE: S. SETINSKÝ, BAREVNÉ ZÁSAHY DO ILUSTRACÍ: 8SMIČKA
POUŽITÉ BÁSNĚ: I. M. JIROUS, MAGOROVY LABUTÍ PÍSNĚ
(LITOMĚŘICE, OSTROV, VALDICE, 1981-85)

Velikonoce – Velké noce jsou pro křesťany nejvýznamnějšími svátky, při nichž si připomínají příběh umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Velikonoční příběh byl silným tématem a motivem básní i u Ivana Martina Jirouse (Magora). Naděje ve vítězství svobody, pravdy, života jako takového a víra mu byly posilou i při jeho opakovaném věznění.

Mezi lety 1973 a 89 strávil ve vězení celkem 8 let, 5 měsíců a 3 dny. Vězněný byl za bytostné přesvědčení o svobodě slova a projevu a jejich neúnavné uskutečňování.

Trocha velikonočního
čtení s Jirousem
a o Jirousovi pro starší:

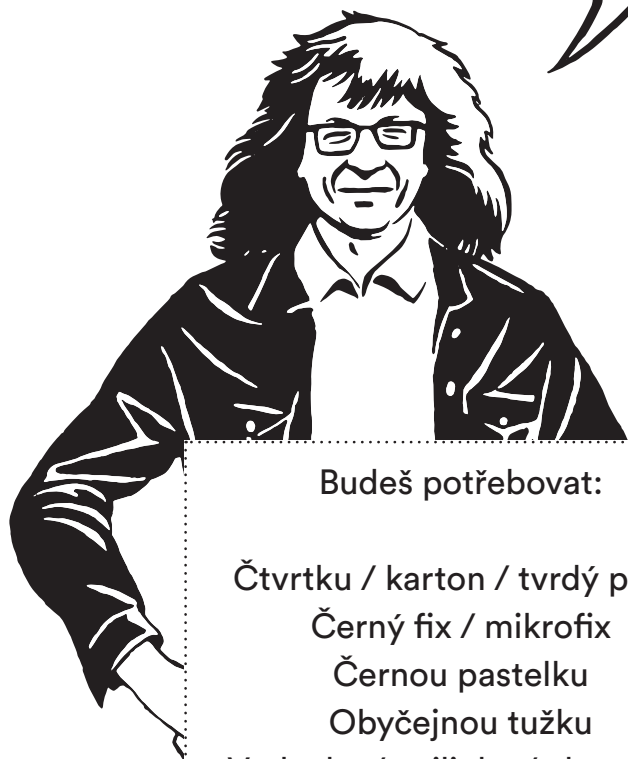
Ptali se svaté Cecilie
na nebi andělci:
Opravdu se Ti líbí
jak hrajou Plastici?

Za to jak krásně hrajou
za jejich Pašije
Pán Bůh je zvláštní branou
do nebe vpašuje

/ Ivan Martin Jirous

✦ Přečti si báseň ze sbírky
Magorovy labutí písně,
kterou Jirous napsal
při svém čtvrtém pobytu
ve vězení. Kdo byla sv. Cecílie?
Proč je v básni zmíněna právě ona?
A co to jsou Pašije?

Kapela The Plastic People of the
Universe (zkráceně Plastici), s níž Jirous
úzce spolupracoval, nahrála tehdy
v r. 1978 na chalupě Václava Havla
na Hrádečku právě ony Pašije.
Jejich část nazvanou “Otče”
si můžeš poslechnout zde:

Když mě tenkrát zavřeli, na tři a půl roku, tak Františce, té starší, bylo jeden a půl roku, Marta byla půlroční. Celou tu dobu jsem s dcerami neměl žádný jiný kontakt než přes básničky a pohádky. A i to bylo strašně obtížné.

Budeš potřebovat:

Čtvrtku / karton / tvrdý papír
 Černý fix / mikrofix
 Černou pastelku
 Obyčejnou tužku
 Vodovky / anilinky / akvarelky
 Štětec
 Kelímek na vodu
 Rozprašovač
 Hadřík

✦ Uveleb se na nějakém příjemném místě a poslechni si, sám nebo s rodinou, jednu z pohádek, kterou tehdy Jirous v dopise z vězení svým dcerám poslal.

✦ Vezmi si černé fixy, pastelku a tužku a na čtvrtku nakresli takovou krajinu bez barev, o které jsi poslušal/a v pohádce. Co v ní všechno bylo? Leccos bylo pruhované, puntíkové, kostičkované... Pusť si pohádku klidně ještě jednou.

Bílá sobota, Ježíš v hrobě,
 smutek, samota a ticho.
 Krajina, kde vládne bouřka,
 krajina tmavá, jen černá a bílá.

„Duha je dítě slunce a deště.“ Světlo a voda. Dvě věci nutné pro veškerý život zde na zemi. Všechny barvy světa jsou v duze obsaženy. Rozmanitost a pestrost života. Je proto symbolem naděje. Víry v krásu a vítězství života. Tajemství Velké noci.

✦ **Vezmi si svůj černobílý obrázek a vypusť duhu. Nejdřív spusť déšť, obrázek postříkej vodou z rozprašovače nebo rychle obrázek protáhni pod tekoucím kohoutkem. Potom vezmi štětec s barvami a maluj duhu. Začni od nejsvětější žluté barvy. Vymývej si štětec. Sleduj, jak se barvy vpíjejí do sebe a tvoří nové odstíny. Znovu obrázek postříkej. Barvy duhy začnou barvit celý ten černobílý svět. Obrázek osuš hadříkem.**

Představ si, že duha mohla vybarvit věci i jinak, než jak je známe. Třeba trávu na modro a slunce na zeleno. Nebo ještě jinak?

✦ **Pokud máš na obrázku ještě místo, můžeš si na něm zkusit takový barevně zblázněný svět vytvořit. Anebo si nakresli ještě jeden obrázek inspirovaný Velikonoční pohádkou. Co třeba kohouti? Jak by asi vypadali v jiných barvách? A blatouchy, jahody, bandasky na mléko?**

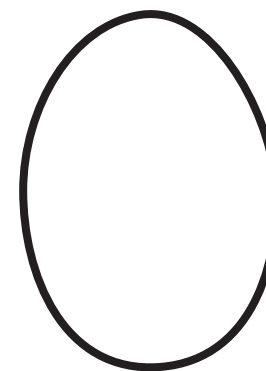
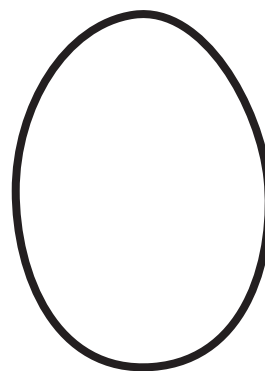
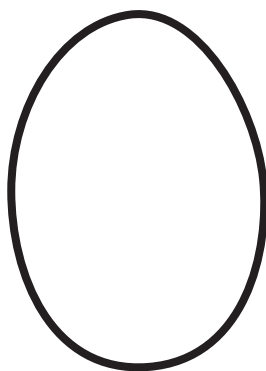
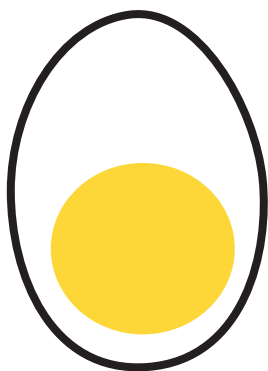
Mávnutím svých kouzelných duhově barevných pastelek udělej z volavky kohouta!

„Nevyčte nikdo z tlustejch knih,
co tajemství je skryto ve vejcích!
Podivuhodná je to věc:
nebyl by život bez vajec“

Právě proto je vejce symbolem Velikonoc. Žloutek je takové malé slunce. Dává vznikajícímu životu ve vajíčku všechnu výživu, kterou potřebuje. Tak jako my přijímáme teplo ze slunce a živíme se plody, které díky slunci vyrostly.

Jaká tajemství by sis do vajíček schoval/a ty? Co tě zaručeně nabíjí energií? Co máš rád/a? Při čem a z čeho se nejvíc raduješ? Nakresli si ty své žloutky do zatím prázdných vajíček.

Chceš-li tvořit dál, můžeš si vyzkoušet vyrobit a malovat vaječnou temperou, která se používala už ve starém Egyptě. Videonávod si pusť zde:

Budeš potřebovat:

- Barevné křídly / sypké potravinářské barvivo nebo barvy na vajíčka
- Vaječný žloutek
- Kapku oleje
- Kapku octa
- Vodu

V úzkostech volal jsem Beránka
těsná je moje skořápka
V neklidu nocí v hrůze dní
prosil jsem ať ji uvolní

/ Ivan Martin Jirous